

Omdenkers: De WachtVerzachter

Wachten hoeft je niet alleen te doen, maar doe je samen

IZA-doelgroep: Jongeren, volwassenen en ouders met mentale kwetsbaarheid en psychische klachten.

Wat is de omgedachte praktijk mentale gezondheid?

De WachtVerzachter biedt steun aan mensen die op een wachtlijst staan voor geestelijke gezondheidszorg (ggz). Het gaat om psychische hulp aan jongeren, volwassenen en ouders met (ernstige) psychische klachten, die wachten op basis-ggz of specialistische ggz. Voor de WachtVerzachter is geen diagnose nodig. Er zijn geen kosten voor deelnemers. Juist tijdens een wachttijd is er meestal weinig rechtstreeks menselijk contact dat vertrouwen geeft in een weg naar herstel. De WachtVerzachter wordt ingezet als een algemene gemeentelijke voorziening. Hij richt zich niet alleen op mensen die al op een ggz-wachtlijst staan. Hij is er ook voor mensen die dreigen vast te lopen en zoeken naar hun volgende stap. Het verbetert hun welzijn en voorkomt op dat moment achteruitgang van hun situatie. Zij krijgen praktische en emotionele ondersteuning, zowel individueel als in een groep. Medewerkers zijn gekwalificeerde ervaringsdeskundigen. Zij hebben zelf ervaring of hebben ervaring als naaste van iemand, met mentale klachten. Daarnaast hebben zij een mbo-, hbo- of universitair werk- en denkniveau. Hun achtergrond ligt in het sociaal domein of het onderwijs. Vanuit hun ruime werkervaring met kwetsbare doelgroepen worden zij gekoppeld aan een breed aanbod van activiteiten en ontmoetingen.

Werkzame elementen

- Een-op-een contact of in een groep, gericht op herkenning, erkenning en herstel.
- Ontmoeting in huiskamers, ook digitaal en door activiteiten.
- Verdieping door themabijeenkomsten.
- Training, intervisie en deskundigheidsbevordering door ervaringsdeskundigen.
- Actieve samenwerking met netwerkpartners en gemeenten.

Aandachtspunten

- Disclaimer: Het Zorginstituut onderzoekt samen met beroepsorganisatie POH-ggz en andere ketenpartners de basis van passende voorzorg, vooraf en gedurende een wachttijd. Zie: [Voorzorg mentale gezondheid | Zorginstituut Nederland](#).
- Werken vanuit de dagelijkse leefwereld van mensen die hulp nodig hebben, botst soms met de wereld van wetgeving, beleid en organisaties. De WachtVerzachter zorgt voor maatwerk en verbinding opdrachtgevers, ggz en gemeenten.
- Succes is sterk afhankelijk van menselijke factoren, wat standaardisering bemoeilijkt.
- Inzet hangt ook af van de keuzes van gemeenten.

Wat levert het op?

Personele inzet

- Gemiddelde besparing van € 25.000 per patiënt door snellere verbinding tussen formele zorg en het dagelijks leven van mensen. Dit blijkt uit kwalitatief onderzoek van Verschilmakers.nu. Door de 'wachtstand' verergeren klachten, waardoor complexere, intensievere behandelingen nodig zijn. De kosten nemen dan toe.

Wachtlijstproblematiek

- De WachtVerzachter benut de wachttijd: wachten verandert in een begin van actief herstellen.
- Het verwachte effect is dat er minder mensen met relatief lichte psychische stressklachten naar de ggz gaan.

Herstel en regio

- Verbinding tussen dagelijks leven, vrijwilligers, gemeentelijk sociaal domein en verzekerde zorg.
- De combinatie van mens-tot-mens-contact, ervaringsdeskundigheid, keuzevrijheid en laagdrempeligheid is bepalend voor herstel en regio.
- Preventie, vroegsignalering en versterking van informeel netwerk. Deze richting is beschreven in de Hervormingsagenda Jeugd en het Regioplan van het Integraal Zorg Akkoord.

Isabelle Dekker
Landelijk projectcoördinator

“Soms is het meest waardevolle wat je iemand kunt geven geen oplossing maar oprechte aandacht. Onze ervaringsdeskundigen laten zien dat echt luisteren, zonder doel of oordeel, een wereld van verschil maakt. Daar begint het herstel!”

Meer weten?

www.wachtverzachter.nu

Dit is een uitgave van Zorginstituut Nederland, mei 2026.

